

De la beatitud al crim

Víctor Gayà

“Les circumstàncies em feren el pitjor que podia ser”, diu Jordi Narbona, el narrador i protagonista de *La veu de la caputxa*. Les circumstàncies, l'atzar, les casualitats sovint fan que es torcin les trajectòries vitals que semblaven sòlidament determinades, i posen de manifest la precarietat dels principis i de les conviccions.

Aquesta és una –entre moltes més– de les idees que conté aquesta novel·la de Rosa Planas. Però no es tracta d'una novel·la d'idees. Tampoc no és un relat psicològic, malgrat que conté un profund estudi de la personalitat del frare innocent, piadós i estudiós que experimenta una radical transformació que el porta a l'odi, al desig de venjança i, fins i tot, a l'assassinat. I no és pròpiament una ficció històrica, per bé que el marc històric hi té un gran pes i, a més, forma part essencial de “la circumstància” que durà Jordi Narbona a convertir-se en “el pitjor que podia ser”. I encara podríem dir que no es tracta d'una simple novel·la d'aventures, perquè l'acció no passa tant per la superfície dels accidents, sinó pels fons de les intencions.

És a dir, *La veu de la caputxa*, constitueix un text de components molts variats, encara que el nus de l'acció fa que hi sobresurtin els factors intrigants i, per tant, si l'haguéssim d'enquadrar en un gènere, allò que més li escauria seria el de la novel·la d'intriga; això sí, no només en el sentit d'una sostinguda tensió emocional i intel·lectual, sinó també moral i espiritual.

A la coberta del llibre s'adverteix allò que suposadament és el bessó d'aquesta ficció: “Un jove frare mallorquí exclaustrat el 1835 és forçat a una conjura per segrestar el Papa.” Potser aquest advertiment animarà

La veu de la caputxa

ROSA PLANAS

Columna Edicions

Barcelona, 2011

328 pàgines / 18 euros

qui cerca literatura d'evasió, *thriller* històric, o novel·la ucronica; també pot ser que un plantejament tan rocambolesc, unit al misteri paranormal

Rosa Planas

que suggereix el títol, descoratgi el qui cerca una novel·lística versemblant i seriosa. La resposta a ambdós tipus de presumpció ve donada, per una banda, per la cura en la descripció i l'ambientació del moment històric, i, per una altra, per la correcció narrativa, tant pel que fa a l'estil amb un eficaç ús de les imatges, com a la construcció del discurs temporal amb un estimulant ús de l'anticipació.

Per consegüent, *La veu de la caputxa* suscitirà l'interès tant dels lectors d'històries de conspiracions i maquinacions, d'enigmes i d'intrigues, com d'aquells altres que, a més d'arguments ben trenats, cerquen qualitat formal i ritmes interns en els textos.

Possibles aspectes discutibles com el fet que el relat sigui el resultat d'unes notes escrites pel protagonista abans de morir executat, que podria plantejar problemes d'espontaneïtat; o la presència semimàgica d'un espectre que parla (la caputxa); o que el motiu central del segrest del papa no acabi de ser prou justificat, no resten significativament valor literari al conjunt, ni encara menys lleven força a l'empresa d'un personatge que, condicionat per les circumstàncies, realitza una àmplia transformació des de la beatitud, la docilitat, la innocència i el diletantisme, fins a arribar al crim i al deslliurament de la part més perversa del seu ésser.

Rosa Planas, des de la seva primera novel·la, però sobretot amb *Les màscares de Florència*, *La ciutat dels espies indefensos* i, ara, amb *La veu de la caputxa*, ens ofereix una narrativa de misteri, d'històries plenes de conciliàbuls i fenòmens excepcionals que, per l'estudiada documentació i la treballada factura, adquireixen una consistència que va molt més enllà dels fenòmens editorials destinats merament al consum.

Cap al final, diu el narrador: “M'heu seguit fins ara, encadenats a les peripècies d'una vida modesta, però d'una intensitat gens comuna.” Aquest pot ser un bon resum d'aquesta novel·la: un seguit de peripècies que enganxen i una manera intensa de contar-ho.